

Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Zeist 2018

*behorende bij de Algemene Subsidieverordening
van de gemeente Zeist*

Inhoudsopgave

1	Algemeen	3
2	Definities	4
3	Verantwoordingsprotocol	6
3.1	Verantwoording met of zonder jaarrekening en controleverklaring	6
3.2	Verantwoording van verleende subsidies zonder een jaarrekening	6
3.3	Verantwoording van verleende subsidies via een jaarrekening	6
4	Accountantsprotocol.....	8
4.1	Normenkader	8
4.2	Algemeen	8
4.3	Aandachtspunten bij de controle van de verantwoording	8
4.4	Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid.....	9
5	Rapportages accountantsonderzoek	10
5.1	Model controleverklaring	10

1 Algemeen

Dit verantwoordings- en accountantsprotocol is vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zeist op 19 juni 2018. Het is opgesteld ten behoeve van de financiële verantwoording van subsidies en de daarbij behorende accountantscontrole. Het is bestemd voor het bestuur en de accountant van de organisatie die subsidie ontvangt van de gemeente Zeist. De subsidieontvanger is verantwoordelijk voor het ter kennis stellen van dit verantwoordings- en controleprotocol aan de accountant. Dit protocol is het Controleprotocol waarnaar verwezen wordt in de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Zeist.

Op grond van de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Zeist kunnen subsidies worden verstrekt. De verleende subsidies worden verantwoord via een financiële verantwoording en een activiteitenverslag. In de ASV is opgenomen wanneer een jaarrekening verplicht is bij deze verantwoording. In een beleidsregel dan wel in het besluit tot verlening kan van deze eisen zijn afgeweken.

De accountantscontrole met een controleverklaring is verplicht voor subsidies die uitkomen boven het drempelbedrag, zoals dit is opgenomen in de ASV, alsmede voor subsidies waarvoor in de beleidsregel of in het besluit tot verlening is opgenomen, dat een accountantscontrole verplicht is. Uitzonderd zijn subsidies, waarbij door het college vrijstelling is verleend voor deze verplichting. Deze vrijstelling kan zijn opgenomen in de beleidsregel (generieke vrijstelling), in het besluit tot subsidieverlening of in een apart besluit (specifieke vrijstelling).

Bij de verantwoording van de subsidies dient de regelgeving van de ASV te worden gevolgd. In het besluit tot verlening kunnen daarnaast aanvullende verplichtingen of verantwoordingsinstructies zijn opgenomen. Als deze afwijken van de verplichtingen of instructies die in dit protocol zijn vermeld, dan dient de subsidieontvanger de verplichtingen of instructies, die in het besluit tot subsidieverlening zijn opgenomen te volgen.

Door de subsidieontvanger dient verantwoording te worden afgelegd conform de kaders in hoofdstuk 3 van dit protocol. De accountant voert zijn controle uit conform hoofdstuk 4 van dit protocol.

2 Definities

In dit Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Zeist 2018 worden de volgende definities gehanteerd:

Activiteitenkosten

De activiteitenkosten zijn de variabele kosten die worden gemaakt voor de uitvoering van activiteiten.

Activiteitenverslag

Het activiteitenverslag maakt inzichtelijk in hoeverre de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Tevens bevat het een vergelijking tussen de nagestreefde en gerealiseerde doelstellingen en een toelichting op de verschillen. Het activiteitenverslag valt buiten de reikwijdte van de accountantscontrole, de accountant stelt alleen vast of het verslag verenigbaar is met de jaarrekening of financiële verantwoording en geen materiële afwijkingen bevat.

ASV

Algemene subsidieverordening gemeente Zeist 2015.

Exploitatiesubsidie

Activiteitensubsidie, waarvan de hoogte mede wordt bepaald door het exploitatieresultaat van de subsidieontvanger over het subsidiejaar.

Financiële verantwoording

Een separate subsidieverantwoording met de baten en lasten verbonden aan de verleende subsidie, met daarin een vergelijking van de baten en lasten zoals opgenomen in de begroting bij de subsidieaanvraag. Uit de financiële verantwoording dient te blijken of is voldaan aan de verplichtingen die aan de verleende subsidie zijn verbonden.

Goedgekeurde begroting

De begroting is de begroting van baten en lasten, die is ingediend bij de subsidieaanvraag. De begroting wordt door de gemeente goedgekeurd middels het besluit tot subsidieverlening, waarbij eventuele afwijkingen worden benoemd. De begroting kan tussentijds worden geactualiseerd met instemming van de gemeente.

HRA

Handleiding Regelgeving Accountancy.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit de kosten die direct samenhangen met de huisvesting, waaronder nutskosten en afschrijving van gebouwen.

Jaarrekening

In het geval de financiële verantwoording plaats zal vinden via een jaarrekening dient deze te zijn opgesteld overeenkomstig de in Nederland geldende voorschriften voor de jaarverslaggeving. Dit betreft in het algemeen Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en/of de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. In de jaarrekening dient een specificatie te worden opgenomen van de activa en de passiva, een vergelijking met voorgaand jaar en een vergelijking met de baten en lasten zoals opgenomen in de begroting bij de subsidieaanvraag.

NBA

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.

Organisatiekosten

De organisatiekosten zijn de overige kosten, die geen deel uitmaken van de personeelskosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten.

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit de loonkosten, de werkgeverslasten en de overige kosten, die direct zijn gerelateerd aan het personeel (zoals opleidingskosten en reiskosten woon-werk). De kosten voor de inhuur van personeel maken deel uit van de personeelskosten.

3 Verantwoordingsprotocol

3.1 Verantwoording met of zonder jaarrekening en controleverklaring

In de ASV is opgenomen wanneer verantwoording via een jaarrekening dan wel een financiële verantwoording met controleverklaring van de accountant verplicht is, tenzij in een beleidsregel dan wel in het besluit tot subsidieverlening van deze eisen is afgeweken.

De volgende drie varianten zijn mogelijk bij de subsidieverantwoording:

1. De subsidieontvanger mag volstaan met een separate financiële verantwoording met bijbehorende controleverklaring, zonder dat een jaarrekening hoeft te worden overlegd. Zie hiervoor paragraaf 3.2 van dit protocol.
2. De subsidieontvanger mag volstaan met een separate financiële verantwoording met bijbehorende controleverklaring, met overlegging van een jaarrekening. Zie hiervoor paragraaf 3.3 van dit protocol. Naast de separate financiële verantwoording van de subsidie levert de subsidieontvanger een jaarrekening met bijbehorende controleverklaring aan. Op deze jaarrekening is dit protocol niet van toepassing.
3. De subsidieontvanger dient de subsidie via een jaarrekening te verantwoorden met een bijbehorende controleverklaring van de accountant. Deze verantwoording kan integraal in de jaarrekening plaatsvinden of via een bijlage bij de jaarrekening. Zie hiervoor paragraaf 3.3 van dit protocol.

Bij de keuze van de subsidieverantwoording dient de regelgeving in de ASV, de beleidsregels en het besluit tot subsidieverlening te worden gevolgd.

3.2 Verantwoording van verleende subsidies zonder een jaarrekening

Indien er geen verplichting is om de subsidie te verantwoorden via een jaarrekening, mag worden volstaan met een separate financiële verantwoording voorzien van een controleverklaring van de accountant en een activiteitenverslag. De accountant stelt omtrent het activiteitenverslag vast dat dit met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Separate financiële verantwoording

In de financiële verantwoording dient een vergelijking te zijn opgenomen met de baten en lasten uit de goedgekeurde begroting. In de financiële verantwoording dienen per verleende subsidie de gerealiseerde baten en lasten te zijn opgenomen. Daarbij wordt minimaal onderscheid gemaakt in personeelskosten, organisatiekosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten. In het geval van een toerekening van lasten aan subsidies dient in de verantwoording de grondslag voor de toerekening te zijn opgenomen. Uit de verantwoording dient te blijken of de activiteiten tegen meer of minder lasten dan de subsidie zijn gerealiseerd.

Wanneer in het besluit tot verlening onderscheid is gemaakt naar meerdere activiteiten, dient uit de financiële verantwoording te blijken wat de totale gerealiseerde baten en lasten per benoemde activiteit zijn.

Activiteitenverslag

In het activiteitenverslag dienen de activiteiten te worden verantwoord in gesubsidieerde en gerealiseerde aantallen zoals vermeld in het besluit tot verlening. Dit verslag mag ook worden toegevoegd aan de financiële verantwoording. In het geval er in het besluit tot verlening geen aantallen zijn opgenomen vervalt deze verplichting.

3.3 Verantwoording van verleende subsidies via een jaarrekening

De jaarrekening dient voorzien te zijn van een controleverklaring van de accountant. De financiële verantwoording kan integraal zijn opgenomen in de jaarrekening (via de balans en resultatenrekening),

maar kan ook als bijlage bij de jaarrekening worden aangeleverd. Uit deze bijlage dient de aansluiting met de jaarrekening te blijken. De controleverklaring van de accountant bij de jaarrekening dient dan tevens deze bijlage te omvatten. De accountant stelt omtrent het activiteitenverslag vast dat dit met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Integrale verantwoording in de jaarrekening

In de jaarrekening dienen bij de baten en lasten kolommen te zijn opgenomen voor de realisatie van het boekjaar, de begroting en de realisatie van het voorgaand boekjaar. Bij een exploitatiesubsidie dient de kolom begroting de goedgekeurde begroting te bevatten. Daarbij wordt minimaal onderscheid gemaakt in personele kosten, organisatiekosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten. In het geval van een toerekening van kosten aan subsidies dient in de verantwoording een kostenverdeelstaat met de grondslag voor de toerekening te zijn opgenomen. Verder dient te blijken of de activiteiten tegen meer of minder kosten dan de subsidie zijn gerealiseerd. Wanneer in het besluit tot verlening onderscheid is gemaakt naar meerdere activiteiten, dient te blijken wat de totale gerealiseerde baten en lasten per benoemde activiteit zijn.

Verantwoording via een bijlage bij de jaarrekening

In de bijlage dient een vergelijking te zijn opgenomen met de baten en lasten uit de goedgekeurde begroting. In de bijlage dienen per verleende subsidie de gerealiseerde baten en lasten te zijn opgenomen. Daarbij wordt minimaal onderscheid gemaakt in personele kosten, organisatiekosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten. In het geval van een toerekening van kosten aan subsidies dient in de verantwoording een kostenverdeelstaat met de grondslag voor de toerekening te zijn opgenomen. Uit de bijlage dient te blijken of de activiteiten tegen meer of minder lasten dan de subsidie zijn gerealiseerd. Wanneer in het besluit tot verlening onderscheid is gemaakt naar meerdere activiteiten, dient uit de bijlage te blijken wat de totale gerealiseerde baten en lasten per benoemde activiteit zijn.

Activiteitenverslag

In het activiteitenverslag dienen de activiteiten te worden verantwoord in gesubsidieerde en gerealiseerde aantallen zoals vermeld in het besluit tot verlening. Dit verslag mag ook worden toegevoegd aan het bestuursverslag. In het geval er in het besluit tot verlening geen aantallen zijn opgenomen vervalt deze verplichting.

4 Accountantsprotocol

4.1 Normenkader

Het normenkader voor de controle van de jaarrekening en de financiële verantwoording door de accountant bestaat uit artikel 15 zoals opgenomen in de ASV van de gemeente Zeist en uit hetgeen is vastgelegd in het besluit tot subsidieverlening.

4.2 Algemeen

Van de accountant wordt verwacht dat hij vaststelt of de subsidie is besteed in overeenstemming met de aan de verleende subsidie verbonden verplichtingen met een financieel effect, zoals vastgelegd in het hierboven genoemde normenkader. Het staat de accountant vrij hierbij zijn eigen controleaanpak te kiezen, dit protocol schrijft geen werkprogramma voor.

Uit de controleverklaring van de accountant dient te blijken, dat het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Zeist 2018 is gevolgd.

4.3 Aandachtpunten bij de controle van de verantwoording

4.3.1 Integrale verantwoording in de jaarrekening

De accountant dient het volgende vast te stellen:

- de jaarrekening is opgesteld conform het kader in paragraaf 3.3 van dit protocol
- de jaarrekening bevat een vergelijking met de gerealiseerde baten en lasten van het voorafgaande boekjaar
- de jaarrekening bevat een vergelijking met de baten en lasten zoals opgenomen in de begroting, bij een exploitatiesubsidie is dit de goedgekeurde begroting
- afwijkingen groter dan 10% tussen de begroting en de realisatie zijn toegelicht in de jaarrekening, met vermelding van de omvang van de afwijking
- de jaarrekening bevat een specificatie van de activa en passiva
- de baten en lasten in de jaarrekening zijn juist en volledig verantwoord
- de baten en lasten per verleende subsidie zijn juist en volledig verantwoord
- de subsidieontvanger heeft niet in strijd gehandeld met de aan de subsidie verbonden verplichtingen volgens het normenkader dat is genoemd in paragraaf 4.1 van dit protocol
- het activiteitenverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

4.3.2 Separate financiële verantwoording of bijlage bij de jaarrekening

De accountant dient het volgende vast te stellen:

- de financiële verantwoording is opgesteld conform het kader in paragraaf 3.2 (separate financiële verantwoording) of 3.3 (verantwoording via een bijlage bij de jaarrekening) van dit protocol
- de financiële verantwoording bevat een vergelijking met de baten en lasten zoals opgenomen in de goedgekeurde begroting
- afwijkingen groter dan 10% tussen de begroting en de realisatie zijn toegelicht in de financiële verantwoording, met vermelding van de omvang van de afwijking
- de baten en lasten per verleende subsidie zijn juist en volledig verantwoord
- de subsidieontvanger heeft niet in strijd gehandeld met de aan de subsidie verbonden verplichtingen volgens het normenkader dat is genoemd in paragraaf 4.1 van dit protocol
- het activiteitenverslag is verenigbaar met de financiële verantwoording en bevat geen materiële afwijkingen.

4.4 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De controle van een separate financiële verantwoording moet zodanig worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) van materieel belang bevat. Indien dit begrip door het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, betekent dit dat een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gehanteerd moet worden.

Een verklaring met een goedkeurende strekking impliceert, dat, gegeven de bovengenoemde betrouwbaarheid, in de separate financiële verantwoording geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) voorkomen die groter zijn dan de in de bij paragraaf 4.4.1 opgenomen materialiteitstabel vermelde percentages. Als omvangbasis geldt hierbij het totaalbedrag van de verleende subsidie.

Bij een verantwoording via de jaarrekening zijn twee situaties mogelijk. Bij een bijlage bij de jaarrekening gelden voor deze bijlage dezelfde materialiteitspercentages als bij een separate financiële verantwoording, namelijk die van paragraaf 4.4.1. Bij een integrale verantwoording in de jaarrekening gelden de voor de jaarrekeningcontrole gebruikelijk materialiteitspercentages. Deze bepaalt de accountant zelf op basis van professional judgement. Hiervoor gelden geen nadere eisen.

4.4.1 Goedkeuringstolerantie

Voor de oordeelsvorming van de accountant en de controleverklaring zijn de volgende goedkeuringstoleranties van toepassing bij de separate financiële verantwoording en bij een verantwoording via een bijlage bij de jaarrekening:

Soort verklaring	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de financiële verantwoording (% van de verleende subsidie)	$\leq 1\%$	$> 1\%$ $< 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% van de verleende subsidie)	$\leq 3\%$	$> 3\%$ $< 10\%$	$\geq 10\%$	-

5 Rapportages accountantsonderzoek

5.1 Model controleverklaring

De accountant gebruikt voor de controleverklaring de modelteksten welke te vinden zijn op de website van de NBA (zie relevante Standaarden en voorbeeldteksten van de HRA, voorbeeldteksten 10.2 en 10.3). In deze tekst dient toegevoegd te worden dat de accountant zijn onderzoek heeft verricht in overeenstemming met het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Zeist 2018.